

Lech Krzyżanowski

Decyzja konserwacji portalu ołbińskiego we Wrocławiu

Ochrona Zabytków 20/1 (76), 68

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

podziękował organizatorom, referentom, dyskutantom, władzom terenowym i wszystkim uczestnikom za owocny wkład do problematyki konserwatorsko-urbanistycznej i za udział w konferencji. Na tym obrady zostały zamknięte.

Powołana w czasie obrad Komisja Wnioskowa sformułowała postulaty szczegółowe i ogólne, odnoszące się do następujących spraw: klasyfikacji zespołów urbanistycznych, nowelizacji studiów historyczno-urbanistycznych i udziału władz konserwatorskich w planowaniu, a ponadto wiele wskazań co do sposobu przyspieszenia wykonania wyżej wymienionych zadań.

Publikacja całości materiałów omawianej konferencji jest przygotowywana w „Bibliotece Muzealnictwa i Ochrony Zabytków” w serii B.

Henryk Andrulewicz

DECYZJA KONSERWACJI PORTALU OŁBIŃSKIEGO WE WROCŁAWIU

W dniu 21 października 1966 r., korzystając z obecności wybitnych specjalistów na konferencji poświęconej konserwacji kamienia w Toruniu, zwołano spotkanie w celu podjęcia decyzji o konserwacji portalu ołbińskiego. Obecni byli: dr Wiesław Domaśkowski, prof. dr Janusz Gilewicz, kons. Stanisław Kiliszek, doc. dr Wiesław Koziński, prof. dr Maksymilian Kranz, dr Lech Krzyżanowski, dr Janusz Lehmann, doc. dr Kazimierz Malinowski, dr inż. arch. Edmund Małachowicz, prof. dr Maciej Mączczyński, dr Barbara Penkala, mgr Maria Weber-Kozińska. Przewodniczył doc. dr Kazimierz Malinowski, przypominając na wstępie postanowienia komisji, która zajmowała się sprawą konserwacji portalu w 1963 r. Dr inż. arch. E. Małachowicz, konserwator zabytków m. Wrocławia, złożył sprawozdanie z prac badawczych i zabezpieczających, wykonanych po 1963 r. Wykonano badania mineralogiczne i chemiczne oraz opracowano metodę oczyszczania i utwardzania kamienia. Nie wykonano dotychczas podpiwniczenia portalu, badań mikrobiologicznych, identyfikacji złóż kamienia, nie założono rurek Knapena.

W trakcie dyskusji nad stanem badań i prac ustalono, że konieczne jest jak najszybsze podpiwniczenie oraz przeprowadzenie badań mikrobiologicznych. Nie jest natomiast obecnie konieczna identyfikacja kamienia. W dalszym ciągu dyskusji uzgodniono poglądy na główne przyczyny zniszczenia portalu. Zdaniem zebranych silne zawilgoćenie (spowodowane głównie obłożeniem ściany cegłą klinkierową) wywołało znaczne zasolenie, co z kolei powoduje dodatkowe zawilgoćenie wodą adsorpcyjną. Odcięcie od wód dochodzących z gruntu i z muru powinno zdecydowanie ograniczyć zawilgoćenie i stworzyć warunki, w których będzie można przystąpić do konserwacji portalu. Szczególnie dobitnie podkreślano w dyskusji konieczność wstępnego oczyszczenia i utwardzenia powierzchni kamienia przed przystąpieniem do jakichkolwiek prac nad usuwaniem klinkieru. Zastanawiano się również nad możliwością dosuszenia portalu powietrzem z grzejnika umieszczonego w wykopie, który ma być jeszcze przed zimą wykonany. Przeważała opinia, że należy dążyć do stabilizacji wilgotności portalu w warunkach naturalnych. Istnieje ponadto obawa, że para spowodowana przez grzejnik może osadzać się na portalu.

W wyniku szczegółowej dyskusji komisja doszła do następujących wniosków:

1. Konieczne jest spotkanie z Zarządem P.P. Pracownie Konserwacji Zabytków celem przedyskutowania całego programu konserwacji i uzyskania gwarancji terminowego i prawidłowego wykonawstwa budowlanego.
2. Natychmiastowe podpiwniczenie portalu (zewnątrzne) jest konieczne. Hygrometr ustawiony w piwnicy wykaże, czy dogrzewanie jest konieczne.
3. W czerwcu ekipa konserwatorska pod kierunkiem dr Wiesława Domaśkowskiego przystąpi do pracy nad utwardzaniem powierzchniowym za pomocą żywic epoksydowych. Szereg decyzji w sprawie metody będzie podejmowanych na miejscu w miarę wyłaniania się nowych problemów.
4. Jednocześnie konieczne jest, aby wrocławski Oddział PKZ był gotowy do podjęcia robót z chwilą zakończenia etapu prac zabezpieczających. Prace budowlane będą polegały na usunięciu klinkieru za pomocą ścinania piłą. Wyklucza się jakiegokolwiek wykuvanie, powodujące wstrząsy.

Realizacja powyższych punktów powinna być zakończona przed jesienią, aby portal zaczął wysychać jeszcze przed deszczami. Zastanawiano się nad możliwością rozpoczęcia pewnych prac nad utwardzaniem wgłębnym jeszcze w 1967 r., komisja doszła jednak do wniosku, że może ono nastąpić dopiero po pełnej stabilizacji warunków nawodnienia portalu.

Lech Krzyżanowski